

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: esütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felolós szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalhoz (ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

A nagy nap.

A polgári házasságról szóló törvényjavaslatot mult hétfőn kezdette tárgyalni a képviselőház. Nagy lelkesültség, zsufolt karzatok benn a teremben, s tüntető nép az utcán. Ez a helyzet képe. A törvény előadóját viharosan megéljenezik benn s a gyászvitézeket megabeczugolják künn. Magyarország egykori kormányelnökét, gróf Szapáry Gyulát, s a nemzet ékes szavu szónokát, gróf Apponyi Albertet, ki csak nem régiben is egyike volt a legnépszerűbb alakoknak, az országház előtt leabeczugolja az összegyűlt nagyszámú nép és egyetemi ifjúság. Így tűnnek le a politikai nagyságok, ha a nemzet közvéleményével ellentétbe helyezik magukat.

A képviselőház megkezdette a polgári házasság tárgyalását s a nemzet képviselői két részre oszlanak. Az egyik megy előre azon uton, melyet a felvilágosultság, a tiszta hazafiság kijelöl, s mely a nemzet egysége felé vezet, a másik meg visszafelé indul

s ennek utja a XVI. század sötétségében vesz el.

A haladók fennen lobogtatják azon dicsőséges zászlót, melyre nemzetünk nagyjai: Deák Ferencz s Kossuth Lajos irták fel azt a dicső jelgét, hogy Magyarországnak haladnia kell a kultur-államokkal; a másik rész vissza akarja vinni a nemzetet az urak és papok uralmának sötét korszakába. Azt akarják ezek az urak, hogy a művelt Európában a szabad, független Magyarország legyen az egyetlen állam, melynek dolgai Rómából dirigálják. Európa minden valamirevaló állama emanczipálta magát Róma befolyása alól s csak minket akarnak megtartani, mint utolsó foszlányát azon nagy, óriási hatalomnak, melylyel egykoron Róma az egész világot lenyűgözte, békóba verte. Ezt azonban a szabad Magyarország nem fogja eltűrni, s ha eltűrni, méltó sorsára, mert aki nem küzd szabadságáért, méltó arra, hogy viselje lánczeit.

Most, a 12-ik órában, visszatekintve a polgári házasság

történetére, a szabadelvűség dicső és bátor küzdelmére s a szemforgató ultramontanizmus aknamunkájára: jogosan kérhetjük, hogy miért csak a főurak s a katolikus papság izgatnak, bujtogatnak ellene és miért üdvözli azt a protestáns papság, hisz arról szó sem lehet, hogy egyik felekezet papsága több szeretettel csüggne az ő hitén, mint a másik. Hisz ha a kath. papság úgy tekinti a polgári házasságot, mint amelylyel egy darabot hatalmi köréből lenyesnek, ugyanannyit vesz a protestáns papság is, s mégis egyik dühöng, átkozódik s a másik meg szívesen áldozza föl egy darab jogát azon nagy nemzeti eszmének, melyet az új törvény szolgál.

Nem akarunk mi itt felekezeti kérdéseket bolygatni, sem az Isten szolgálai között összehasonlításokat tenni s csupán azon igazság kiderítéséhez szolgáltunk egy adatot, hogy a polgári házasság legkevésbé sem érinti a hitéletet. Hisz ha azt fenyegetné, a protestáns papság is fel emelné tiltó szavát, s ha az

állam teszi is a házasságot jogerőssé, az egyház annak az ő áldásával — mit bárki is kikerhet magának — a szentség jellegét megadhatja.

Józan gondolkozásu ember tehát nem tudja megérteni, hogy miért az a nagy harc, az a mindent felforgatni kész szenvedélyesség, melylyel a kath. klérus az egyházpolitikai törvényeket fogadja. Pedig az mind hiába való, mert a gyászvitézek Magyarországot előrehaladásában megakasztani nem fogják.

O.

Politikai hírek.

BELFÖLD.

A szabadelvűség diadala. Az országgyűlés hétfőn kezdte el a polgári házasságról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Már kora reggel ezerekre menő közönség lepte el a Sándor-utca elejét és a muzeumkertet. A roppant számú közönség, melyben sok egyetemi hallgató is volt, harsány abeczugolással fogadta az országházhoz érkező Apponyi Albert grófot. Ugyanilyen fogadtatásban részesült Szapáry Gyula gróf is. Az Apponyi ellen való tüntetésnél innen-onnan közbehangzott egy-egy „éljen” is, mely azonban rögtön beleveszett az „abeczug” viharjába.

TÁRCZA.

Hű a sirig.

— Elbeszélés.
Írta: Barthalis János.
(Vége.)

Clarissa még sokáig élt aztán. Ő volt a szegények, árvák, elhagyottak grámola. Minden vagyonát csak azokra áldozta. Elhunyt kedvese emlékére.

A bujdosó s az igaztalanul üldözött nála menedéket, felfedezhetetlen menedéket talált. Elemér emléket pedig az évek hosszú sora sem bírta kitörölni emlékéből, s az a gyászruha, melyben halála napjáig járt, ha beszélni tudna, oh, milyen sokat mondana el a sorsüldözött nő utóbbi gyászos életéből...

A sokszorosan szerencsétlen hölgy szegényül halt el. Nagyon kevés vagyona maradt.

Ott feküdt az egyszerű ravatalon... Körülötte viaszgyertyák égtek...

*
Évek mulva, egy gazdag utazó a *falvi temetőben járt, hol egyszerű sírkő vonta magára figyelmét, mely előtt egy öreg koldus térdelt s zokogva imádkozott.

Az agg férfi panaszhangjai oda

esalták az elhagyott sirhalomhoz, melynek szerény jelkővén e szavak állottak:

Itt pihen
Mágoesi Clarissa.
Mig élt, sokat szenvedett.
Legyen jutalma az örök
megnyugvás.

— Oh, Clarissa, miért előztél meg engemet a halálban! — fuldokolta a nyomor szülőtte.

— Miért sir öreg, barátom? Talán rokona volt az elhunyt? — kérdé részvétlél az ujonnan jött a könnyezve térdelőtől.

— Több volt annál, uram. Én szerettem őt régen s viszont szerelmét bírtam is.

— Ugy? Akkor hát nagy oka lehetett annak, hogy egymáséi nem lehettek.

— Igaza van, uram. Igen nagy oka volt annak, folytatá a fájdalom és keserv érzete által beszédessé vált agg. Hallhatta hírét Fellegiéknek, kiket rablók, martalócok gyilkolának le a forradalom idején. Mostoha leánya volt a megölt férfinak az én halottam.

— Emlékszem a történetre, hiszen nem messzi laktunk ide — szólt bámuló hangon az ur. De úgy tudom, hogy Bakos Elemér, kit Clarissa viszont szeretett és akit Fellegi go-

rombán üzött el házából, a gyászos idők alkalmával kivégeztetett s így ön?...

— Azt tetszik talán gondolni, hogy én örült vagy csaló vagyok. Oh, ne higgye azt, uram. Igen, én vagyok az a szerencsétlen Elemér e roskadozó testben.

— De hát mégis hogy lehet ön most életben?

— Egyszerű története van annak. Az utolsó percekben az élet, halál urának megeseit-e szíve rajtam, avagy súlyosabban akart-e büntetni, nem tudom; de annyi tény, hogy megkegyelmezett nekem, hosszú-hosszu fogságra. Bár akkor lövetett volna agyon, hogy ne szenvednék most. Négyen voltunk elítélve és csak háromnak dördült a fegyver. Clarissa ezt soha sem tudta meg. Őt betegen szállították haza, s mint ma megtudtam a faluban, majdnem egy évig feküdt élet és halál között. Időközben ítélő bíraimat is mások váltották fel s az én történetem feledve lett.

A nehéz fogságot aztán — megtörve lélekben, testben — több száz mértföldre szülőföldemtől kitöltöttem. Hanem akkor meg nem volt módomban pénz nélkül, kenyér nélkül haza vergődni. Koldulásra meg nem vitt rá

egyéni büszkeségem. Beálltam hát azon országban verejtéket hullató napszámosnak egyik gyári vállalatnál. Háromszor volt készen a szükséges összeg, melylyel hazajöhettem volna. Háromszor lopták el azt tőlem szívtelen társaim. Ezután évekig tartó betegség lepett meg. Még azt is kihuztam valahogy, s mihelyt felgyógyultam, az utolsó lépésre szántam el magamat. Koldultam.

Es olyan hosszú idők után végre régen látott hazámban vagyok most, hol egy boldogabb nemzedéket találtam, mely él, virágzik és megelégedett, s amely között mégis olyan idegennek érzem magamat. Haza jöttem. És találtam még valamire, melynek látása minden szenvedéseim közt legjobban fáj nekem: e fájdalomtól szentelt sirhalomra...

A megilletődött ur egy nagy értéket képviselő papírpénzt nyújtott át a rokkant hadfinak, melyet keserű mosollyal fogadott el az tőle.

— Köszönöm, uram, legalább jó lesz ez temetési költségemre.

Másnapon az agg férfit halva találták a Clarissa sirhalmán.

A nála talált elavult, megsárgult iratokból minden kétséget kizárólag igazolva lett, hogy megelőző napi jöltevőjének nem hazudott.

De már Szapáry gróf hamisítatlanul egyhangú abezugot kapott. Apponyi gróf a Házba érkezve, azt a megjegyzést koczkaztatta a demonstrációra: „Igy változnak a nézetek a közvéleményben!” A nemes gróf feledni látszik, hogy a közvéleményben nem történt semmi változás és hogy egyedül ő változott meg.

Zsufolt terem, zsufolt karzat előtt kezdődött a képviselőház ülésén a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Teleszky István nyitotta meg a vitát, egy óra hosszat tartott és viharos tetszésnyilatkozatok által gyakran félbeszakított lendületes beszédben ajánlva elfogadásra a javaslatot. Különösen zajos hatást keltett Teleszky azon megjegyzése, hogy alig ünnepelhetjük méltóbban a milleniumot, mint azzal, ha az egyházpolitikai reformokat megvalósítjuk.

Ezután Polónyi Géza, a különvélemény benyújtója, emeli szót. Dicsérvén a javaslatot, egyuttal otrombán támadta a kormányt, azt állítván, hogy a Wekerle-kabinet a reformokat csupán azért indítványozta, hogy fentarthassa magát. Kétkülcös fejtegetéseibe annyira belebonyolódott, hogy csakhamar alig hallgatták beszédét és több ízben hangosan ki-nevették.

Polónyi balsikerű próbálkozásai után Veszter Imre szólalt föl.

1848. óta még egyszer sem volt tapasztalható a közhangulatnak oly hatalmas, valósággal felvillanyozó megnyilatkozása, a minőt most a főváros mutat. Minden rendű és rangú körben kivétel nélkül mindenkit csupán az egyházpolitikai reformok foglalkoztatnak. Budapest úgy szólván forrong és bátran mondhatni, hogy az osztatlan közvélemény parancsolólag követeli a reform-kérdések szabadelvű és végleges megoldását.

Most már egészen bizonyos, hogy a 413 képviselő közül alig 100 lesz olyan, ki a polgári házasságot meg nem szavazza.

Szomorú dolog, hogy e gyászos 100 közül is kettőt a legszabadelvűbb Háromszék szolgált. Megyénk képviselői közül Szacsavay Sándor (kézdi járás) és Kovács Albert (orbai járás) fognak a javaslat ellen szólni.

KÜLFÖLD.

Anarchista világ. Párisban egyre újabb és újabb bombamerényletek követtetnek el. Legutóbb a Terminus kávéházban Henry és Martin anarchisták hajtottak végre ily műtetteket. Mindkettőt elfogták. Londonban 80 anarchista lett letartóztatva az Autonomia-klubban. Az önmagát fölrobbantott Bourdin Martial lakásán robbanó anyagokat, az Autonomia-klub helyiségében az anarchisták lakás-czimeit találták meg.

A villamos világítás Kézdi-Vásárhelyt.

E lap 12 számában egy közlemény jelent meg, mely nem kisebb eszmével foglalkozik, mint azzal, hogy Kézdi-Vásárhely városában villamos világítás létesíttessék. Igazán szép és megfontolandó eszme ez s nagyon érdemes arra, hogy ne tűnjék el csak úgy könnyen a fejszínről, mint sok más eszme, s hogy ennek a ezikknek ne csak az legyen a hivatása, hogy egy rovatot betöltsön, hanem keltsen visszhangot az intéző

körökben, s hogy mindazok között, kiket illet, állandó megbeszélés tárgyát képezze.

Mondhatom, hogy engem igen kellemesen érintett a villamos világítás gondolata s egyelőre engem is visszariasztott, mint sok más, az eszme merészsége. Egy kissé furesán hangzott, hogy egy kis város, melynek alig egy pár éve, hogy vasutja van, már villamos világítást is akar. Igazán gőz- és villamos erővel haladunk!

De amint kezdettem gondolkozni felette, lassankint minden aggályom szétoszlott. Bizony nem oly vakmerő dolog az a villamos világítás, mint ahogy sokan gondoltuk.

A villamos világításnál első dolog az ős-ő hajtó erő, mely azt az ördögös masinát mozgásba hozza. És kapjuk ezen erőt vízből vagy gőzből, avagy más szóval akár egy működésben levő malom, akár valamelyik szeszgyár gőzgepe hajtja is a villámfejtőt, az egyre megy, a fő-dolog csak az, hogy a szükséges erő folytonos legyen s ős-őn jussunk hozzá, mert ha e czélra külön gőzgepet rendezünk be, a kazán fűtése sokba kerül s ez a villamvilágítás nagyon megrálgatja. Egy olyan kis városban, mint aminő Kézdi-Vásárhely, az a hajtó erő, mit egy malomtól, vagy egy közép nagyságu gőzgeptől kölcsönözhetünk, bőven elég egy akkora villamfolyam előállítására, mi a város világítására szükséges. S ha ez megvan, az egyszer s mindenkorra tett beruházási költségen kívül a többi nem kerül többbe, mint a silány petroleumvilágítás.

Már most lássuk meg, hogy honnan nyerhetnénk egy oly folytonos és ős-ő erőt, mely a mi villamos motorunk hajtására elegendő lenne. Hát erre csak azt felelhetjük, hogy a takarékpénztár által tervbe vett gőzfürdőtől; és ezzel két fontos városi kérdés nyerne egyszerre elintézt: kapnánk egy gőzfürdőt és villamos világítást is.

Én azt hiszem, hogy ha a városi képviselőtestület az ügyet kellő lelkesítéssel felkarolva, az intézet igazgatóságával érintkezésbe tenné magát, nagyon könnyen meg lehetne állapítani a hozzájárulási módozatot egy közös czélra beállítandó gőzgephez. A szükséges erő tehát megvan, a többi magától jön.

Az első lépés azonban ez ügyben az lenne, hogy az ujeszme az intéző városi képviselőtestületben a kellő partfogásra találjon, s hogy a városi tanács utasíttassék, hogy az előleges tervezetet s költségvetést készíttesse el.

Egy polgár.

Igazgatói jelentés

a „Rudolf“-kórház 1893. évi működéséről.

Méltóságos elnök Bárónó!

Tisztelt közgyűlés!

A vöröskereszt-egyesület által segélyezett Kézdi-Vásárhely városi és vidéki „Rudolf“-kórház 1893. évi működéséről következőkben teszem meg az igazgatóság jelentését:

Az anyagi és erkölcsi eredményeket vizsgálva, az első körülmény, mely figyelmünket megragadja, az, hogy a múlt év intézetünk életében egyike a legjobbaknak. Türevéseinket a múlt évben is minden irányban siker koronázta s intézetünk ismét egy hatalmas lépést tett előre.

A legörvendetesebb eredményt ezuttal a hideg számok adják. Azok

beszélnek el nekünk, hogy kórházunk alapvagyona oly hatalmas gyarapodást mutat, minőre a megelőző években példa nem volt. Alapvagyónunk ugyanis az 1892. év végén 37,569 frt 99 kr volt s az 1893. év végén 41,971 frt 61 kr-ra szaporodott, vagyis más szóval, a múlt évben nem kevesebbet, mint 4410 frt 62 krt csatoltunk a tőkéhez.

Intézetünk 9 éves fennállása óta egyetlen év sem telt el, hogy jövedelmeinkből valamit ne takaríthatunk volna meg, de a múlt évi szaporodás csaknem kétszeresen felülmúlja a legjobb évek eredményét is és ma szorgalmas munka és a sors kiváló kedvezése folytán ott állunk, hogy intézetünk, mely 9 év előtt egynehány száz frtnyi vagyonnal kezdte meg működését, ma már 42,000 frtnyi tőke felett rendelkezik.

Ez az eredmény, azt hiszem, hogy legszebb jutalma a munkának, s most, midőn egy évről a tisztelt közgyűlésnek beszámolunk, mindnyájunkat a jól teljesített kötelesség öntudata s azon megnyugtató érzés tölt el és lelkesít, hogy helyes volt azon ut, melyen intézetünk eddig haladott, s hogy a legjobb reménnyel s bizalommal tekinthetünk a jövő elébe.

Múlt évi jelentésem rendén két igen fontos körülményre hívtam fel a tisztelt közgyűlés figyelmét. Az egyik az volt, hogy a vöröskereszt-egyesület segélye a múlt év végén lejárandó volt, a másik meg a szegénység ezimén leirt gyógydíjak felszaporodása volt. Mindkét körülmény nagy fontossággal bírt intézetünk jövőjére nézve s méltó okunk volt aggodni, hogy ha nem sikerül ezen függő kérdéseink sikeres megoldása, intézetünk jelentékeny jövedelmi forrástól fog elcsúszni.

És én a legnagyobb örömmel konstatálhatom, hogy e kérdések a lehető legszerencsésebb megoldást nyertek. Mindkettő megérdemli, hogy bővebben foglalkozzam vele s rövid leírását adjam a történeteknek.

Mindnyájunk előtt eléggé ismeretes azon nagymérvű anyagi és szellemi támogatás, melyben az országos vöröskereszt-egyesület központi igazgatósága intézetünket 9 éven át részesítette, mely csak tiszta pénzben közel 12,000 frtot tesz ki. Mi ezzel szemben a legjobbat adtuk, mivel birtunk: a legőszintébb hálát s évi közgyűléseinknek mindig legkimagaslóbb pontját képezi a tisztelet és elismerés ama őszinte kifejezése, melylyel a vöröskereszt-egylet szíves jó-ságáról megemlékezik. Lehangelőlag érintett tehát mindnyájunkat a múlt évben a központi igazgatóság azon kijelentése, hogy rendes évi segélyét múlt év december végével beszüntette. Ezen határozat nem csak azt jelentette volna, hogy 400 frtnyi rendes bevételt elvesztünk, hanem jelentékeny erkölcsi támogatást is vont volna maga után, mert ezzel egyidejűleg a vöröskereszt Kézdi-Vásárhely városi és vidéki választmányát jelenlegi nagy terjedelmében fenntartani nem lehetett volna s ezzel megszűnik a kórház jellege s nem kapunk egyleti ápolónőket s megszűnik az a kápos, mely eddig intézetünket a központtal összekötötte, szóval egészen a magunk erejére lettünk volna utalva.

Az országos vöröskereszt-egylet 1893. május 17-én tartott közgyűlése kimondotta, hogy a 400 frt évi segélyt

kórházunknak továbbra is megadja, de követeli a tagdíjakból a központot illető hányadot, melyet eddig intézetünk részére átengedett volt. Ennél fogva a régi viszony megmaradt s nekünk egygyel több okunk van a központi igazgatóságnak hálás köszönetet mondani.

Nem lennénk azonban igazságosak, ha ezen kérdés ily szerencsés megoldásában is nem a mi nemes elnök bárónőnk örök tevékenységét és áldásos kezét ismernők fel.

(Folytatjuk.)

Csarnok.

Mérges Jankó csizmadia levele a szerkesztőnek.

II.

T. Cz. újságfabrikáló uraság!

Hogy leveledzésemet kinyomtatványoztatta, az Isten fizetgesse meg. Most már Están koma nem dicsékedhetik, hogy csak ő létezik Kárbahágóban olyan tudákos embernek, aki újságpapírosba irogatni tud. Nem ám! Minek utána léteznünk mi elegen, kiktől az élkes leveledzéseket kinyomtatványoztassák. Czérna barátom es irogata egy szépségség élkes leveledzést, mely nekem és hűtös társamnak nagyon tetszelt, ámátorsággal a leveledzésből kitetszett a hasznosulás s meg az es, amit a falusiak sutognak, hogy aszongya: Pólíka és Czérna a főtisztelendő ur háta-megett... De erről ne beszéljessünk, hiszen Czérnáné esküdözéssel megfogadta, hogy Pólíkanak okvetlenes kiszurkódja a látókáit.

Ámbátor Están koma, meges a kántor ur nagy felindultságba léteznék, hogy Czérna ökemiket egy kisség szégeskedőknek mondogatá. Hanem hát nem es ez az mostani leveledzésem okozatja.

Tisztelt Uraság! Nem tudom, sajdinotta-e meg, hogy Kárbahágó falujából nem csak Están koma, Czérna játom és jó magam minéműsége leveledzünk, hanem Él-v-fi es leveledzget a Híradó papírosba, mely tölem, verestollastól, van egy fele kezeti és minéműségéből sugallmazott papíros ez órátl kezdve. Eddég es mutogatta az körmoskéjét, de már mostan az egész esunya lábai kilógványoztak.

Ámbátor Están koma VI. leveledzésében megmondá, hogy ki bujt belé abban az igazságos és teljességvel reá pászoló Él-v-fi köpenyegbe; de ugy-e, hogy nem adott elég hitelt az ő mondasának, mivel megfoghatatlan dolognak létezik az, hogy pap olyan hazugságokat össze-vissza irogasson? No hát, kérem szeretetvel, higgye el, hogy Están komának igazsága létezik.

Tudtam es én azt régen, hogy baj vagyon a parókában* és a régen forrongó gyűlölség kenyértörésre viszi a dolgot. Mondogatták kántor ur és Están koma es, hogy ha kitur es az hevatalos helyzetünkől, mindegy, de hazaszeretetünket nem tagadjuk meg semmiféle páterért, még Herkó-páterért sem. Nekem az ökemik veszekedésük mindegy, nem vagyok velük egy hitelvű, lássák, mint esinálják; hanem az erősen bántalmaz, hogy Están komát Él-v-fi ur rossz modorunak mondja. Kövesse meg magát és látványozza bé, hogy Están komának millőszor jobb modora van.

Még jobban bántalmaz az a rettenet-

* Tán parochia?

Szerk.

tes hazugság, hogy aszondja, hogy: a mult választáskor a „Székelyföld” volt okoztatta az kormányos képviselők bukfeneczésének...

No már itt és kövesse meg magát ezerszer, mert mi verestollasok tudjuk vele egyetemlegességgel, hogy a kormányosok bukztatásának az katolikus papoktól eredő és mi általunk terjesztett ámitások, jesszgetések, az hazugságok egész lánczolata és ahol ez nem használt, ott a kő és husáng valának az igazi okozatok és meg a sok dr. Julis és ennek tetejébe a sok hamisvadász kormányosokra. Már én tovább nem tűröm a sok rosszakaratu ráfogást és letéteményezem a veres tollazatot s Están komához ezennel visszaesatlakozom. Látványozom én jól, hogy az magyar szabadság nem a verestollasoknál, sem a sárgafekete nemzetieknél, hanem a zöld-fehér-veres tollasoknál, a kormányosoknál. Ez most a polgári házasságnál szépen bebizonyosodik.

No hát arra az szemérmetlenségre mit es mondják, hogy a Pólikákat az magyar fejrénpekkel becsületeség dolgában meg merészelte említeni és még eléjökbe es helyezte? Hát én erre azt mondom vagyok, hogy Elvi urnak ninesen fogalmazványa az magyar anyák, magyar nőszemélyek és houleányokról. Nem tudja, hogy miben van a magyar nemzet ereje. Bizonyára nem a Pólikákban.

Már hogyha én vele egy hitelven volnék, oda nem engedném a gyermekemet sem kereszteni, sem esketni, sem pedig semmi pereputtyom temetésére el nem hívám. Nem én! Találnék én tisztességtudóbb katolikus papot, aki szent vallásomban botránkozást nem csinál.

Már most, hogy ezeket lelkem szerűleg elmondhatam, levelezésem azzal zárom be, hogy az jövő levelezésemben az becsületes jegyző urunktól szózatolt politikai nézetimet fogom tisztességgel elmondani. Addig is fogadja parulamat.

Igaz becsületvel:
Mérges Jankó,
lábbeli fogalmazó

Kelt levelezésem Kárbahágóban, az Ur 1894. évében, februárius hónap 17-dik napján.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld” című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A Székelyföld kiadóhivatala.

Ujdonságok.

— **Jókai Mór** Kézdi-Vásárhely városának is megküldötte köszönő iratát azon kitüntetésért, hogy jubileuma alkalmával a város disz-

polgárává választotta. A város polgármesteréhez intézett irat szövege ez:

„Nagyságos uram! Hódolatteljes örömmel fogadtam azon hazafiai kitüntetést, melyben engem Kézdi-Vásárhely mélyen tisztelt közönsége részesített. Irodalmi munkáságom legszebb jutalmát találok e megtiszteltetésben s életemnek hátralevő napjait arra szentelem, hogy ezt megérdemeljem. Kérem nagyságodat, kegyeskedjék hálám kifejezését a város tisztelt közönségével tudatni s hazafiai jóindulatában engemet továbbra is megtartani. Legmélyebb tisztelettel maradok Budapest, 1894. január hó 20-án, híven tisztelő honfitársa Jókai Mór.”

— **Kinevezés.** A földmívelésügyi min. kir. miniszter König Zsigmondot, ásepsiszentgyörgyi mentelep parancsnokságánál alkalmazott számvevő főhadnagyot, a kincstári birtokokhoz uradalmi számlellenőrré nevezte ki.

— **Szentiványi Kázmér** honvéd százados temetése nagy katonai pompával folyt be Budapest. A gyász kíséretben részt vett az elhunyt édes anyján és fivérén kívül számos rokon, köztük Szent-Iványi Gyula kuriai tanácselnök, továbbá Svetics, Bernolák, Vojnarovich tábornokok, a törzstiszti tanfolyam tanári kara és hallgatói teljes számban, élükön Zsoldos tábornok parancsnokkal, valamint számos honvédségi és közös hadseregbeli bajtársa. Résztvételüköztakat küldtek: Hild Gyula altábornagy saját és a VI. honvéd-kerület tisztikara nevében, a 24-dik honvédgyalog-ezred, a 3/82-es es. és kir. gyalog-zászlóalj tisztikara stb.

— **Kitüntetés.** Dr. Purjesz Zsigmond egyetemi ny. regdes tanárt a királyi Felsője a mult évben uralgott kolera-járvány elfojtása körül szerzett érdemeiért a III-ik osztályu vaskorona-renddel tüntette ki.

— **A kézdívásárhelyi takarékpénztár** mult vasárnap délután tartotta meg közgyűlését. A gyűlés legérdekesebb pontját mindenetre a gőzfürdő kérdése képezte, melylyel már lapunk két előbbi számában tüzetesebben foglalkoztunk. Itt tehát azon öröndetes esemény konstatalására szoritkozunk, hogy a közgyűlés egyhangulag elfogadta az igazgatóság azon ajánlatát, hogy az intézet a Nagy József-féle telken a gőz- és tükörfürdőt az igényeknek megfelelő berendezéssel felépítse. A közgyűlés felhatalmazta az igazgatóságot, hogy a tervezetet készítse meg és egy rendkívüli közgyűlés elé terjessze, s egyszersmind választott egy 7 tagu bizottságot is, mely az igazgatóságot működésében támogatni fogja. E szerint már jóformán bevégezett dolognak tartjuk a gőzfürdő kérdését, mert az anyagi kérdések ily kedvező elintézése mellett többé semmiféle akadályt nem látunk. S csak öröndhetünk, hogy derék pénztintézetünk ily hasznos közügyre fordítja jövedelmei fölöslegét. Mint érdekes és ritka jelenséget, megemlíthetjük azt is, hogy a közgyűlés, méltányolva egyik tisztviselője, Benkő Pál segédkönyvelő szorgalmát, magasabb fizetést adott, mint amennyit az igazgatóság ajánlott, vagyis az igazgatóság által javasolt 540 frt helyett 600 frtot adott. — A gyűlés minden zaj nélkül, mintaszerűen folyt le s ősi szokás szerint kedélyes bankett zárta be.

— **A kézdívásárhelyi olvasó-egyletnek** márczius 15-iki ünnepélyt ren-

dező bizottsága f. hó 17-én ülést tartott, melyen a megtartandó ünnepély programja határozottat el és a nagy közönséghez szóló felhívás következőleg formulázott: A kézdívásárhelyi olvasó-egylet tudatja, hogy a márczius 15-iki ünnepélyt rendező bizottság a jelen évben is márczius 15-én d. u. 3 órakor kezdődve a nemzeti ünnepélyt megtartja s tisztelettel kéri Kézdi-Vásárhely hazafias közönségét, az ünnepély emelése céljából azon nap reggelén szíveskedjenek nemzeti zászlót kitűzni. Egyuttal felkérjük a tisztelt közönséget, hogy az ünnepélyen minél számosabban szíveskedjenek megjelenni.

— **Dr. Jókai Mór.** Jókai Mór, a koszorú költő, a budapesti tudományegyetem tanácsa hétéfőn avatta fel tiszteletbeli doktorrá. Az egyetemi tanács küldöttsége, melynek dr. Schnierer Aladár rektor vezetése alatt dr. Láng Lajos jogkari és dr. Beöthy Zsolt bölcsészeti kar dékánok voltak a tagjai, délután 4 órakor jelent meg a költő Bajza-útczai lakásán. Velők jött az egyetemi ifjuság küldöttsége is. Jókai Mór könyvtártermében fogadta az egyetem küldötteit, a kik közül a tanácsagok nyakukban viselték dignitásuk jelvényét, az arany nyaklánczot. Dr. Schnierer Aladár rektor lelkes szavakban üdvözölte Jókait. Utána dr. Beöthy Zsolt, a bölcsészeti kar dékánja szólott szép beszédben. A gyönyörű beszéd után a rektor és a jogikari dékán is a szokásos doktori kézfogással doktorrá avatták Jókait. Majd az ifjuság vezetője Rácz Dezső mondott beszédet. Jókai Mór meghatottan köszönte meg a kitüntetést.

— **Villamos világítás.** E tárgyban lapunk mai számában megjelent cikkünkkel kapcsolatban érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy Pápa városában is mozgalmat indítottak a villamos világítás behozatala érdekében. E tárgyban a napokban tartott értekezletet s elhatározták, hogy felhívást bocsátanak ki lámpák jegyzése végett.

— **Katonai lóvásárok.** A hadsereg lószükségletének kiegészítése céljából a tavasszal újból megtartatnak a szokott katonai lóvásárok. Az erdélyi részekben a lóvásárok napjai a következők: Deés márczius 9. Gyéres márczius 11. Maros Vásárhely márczius 13. Köhalom márczius 15. Seps-Szentgyörgy márcz. 17. Brassó márczius 19. Nagy-Szeben márczius 22.

— **Időjárásunk** végre visszazöken a rendes kerékvágásba, nagygyekezettel pótolván ki, mit eddig elmulasztott. Február közepén kapunk havat, esikorgó hideget. Napok óta az ugynevezett „nimet szél” lebeg alig érezhető fuvással, de oly hideg légáramlatot hozva, mely alig enged valamit a Nemerének. Nem az az ádázan dühöngő szél ez, hanem folytonosan egyenletesen ömlő légáramlat, mely éles tüként szurja arcunkat. A hőmérséklet nagyon alászállt s a hőmérő reggelenkint 15° hideget mutat.

— **Egy új nagy bank Budapest.** A már emlegetett bank-alapítás közel áll a megvalósuláshoz. Az alapítók, mint értesülünk, már jegyezve van s egyelőre 50 százalék lesz tiz millió forinttal befizetve. Az intézet valószínűleg „Magyar nemzeti bank” czélg alatt lép életbe s vezér-

igazgatóul dr. Matlekovics Sándor van kizemelve. Még csak néhány, az igazgatótanács összeállítását illető személyes ügy vár megoldásra, amelyek eldöntése után a részvénytársaság megalakulása e hó 25-ére van elhatározva.

— **Vakmerő betöréses lopás** történt f. hó 20-án Kézdi-Vásárhelyt. Zeidner Lajos órás boltját törték fel s elvittek 5 darab órát. Nevezett órás este 6 óra tájban vacsorálni ment a szomszéd vendéglőbe s ezt az alkalmat a tettes felhasználva, a kirakat üveglakát bezúzta s a kifüggesztett órák közül 6 darabot elvitt. Egy darabot a sietség miatt elejtett s ez később megtaláltatott a járdán. E szerint csak 5 óra van oda. Szerencsére csak javítás végett beadott ócskaságok voltak s így a kár jelentéktelen, de bámulandó azon vakmerőség, melylyel a betörés este 6 órakor a piac legelőnekebb pontján végrehajtatott. A rendőrség még azon éjjelen megindította a nyomozatot s az eddigi adatok után ítélve, remélhető, hogy a tettes kézre fog kerülni.

— **A legboldogabb családfők.** Ha igaz ama közmondás, hogy: „minél több a gyermek, annál nagyobb a gazdagság”, akkor talán a bakteriumok és galandférgek családapái volnának a nagy természet legboldogabb teremtményei, s az ember, a teremtet remeke, ezek mögött jóval hátul állana. Az eddigi tudományos számítások szerint, zavartalan fejlődés mellett, 1 bakteriumból egy nap alatt 160 millió bakterium fejlődik s így az öreg egy rövid év leforgása alatt a 48 billiódik unokája keresztfőjén dicsérheti a természet alkotó erejét. Nem megvetendő számot tesz ki a galandférgek szaporodása is. Egy galandférgek átlagos élettartama 20 év, mely idő alatt ezirka 5375.000.000 magához hasonló lényt hozna létre, ha a kegyetlen sors e hatalmas számot alig egy-kettőre le nem apasztaná, nagy örömére a szenvedő emberiségnek. A halál, ez a kegyetlen vén kaszás, nem engedi őket az apai s nagyapai örömlökben részesedni, hanem lekaszálja életük virágát még bimbó korában.

Közgazdaság.

PIACZI ÁRAK.

Kézdi-Vásárhely, febr. 15. Buza (tiszt) (métermázsankint) 6.68. Buza (közepes) 6.50. Rozs 4.42. Árpa 5.20. Törökbuza 5.55. Zab 5.65. Borsó 6.—. Lenese 15.—. Fuszulyka 5.—. Köleskása 10.—. Burgonya 1.60. Marha hus kilogrammja —.44. juhhus —.24 Sertéshus —. 48.

Baromvásár febr. 8-án. Felhajtattott 563 db szarvasmarha, 102 db borjú, 135 drb ló. Eladatott 141 drb szarvasmarha, 29 drb borjú, 27 drb ló. Árak: Okor párja 250—300 frtig. Borjas tehénnek 50—90 frtig. Vágni való borjunak 20—28 frtig. Lónak párja 180—220 frt.

Sertésvásár febr. 10. Felhajtattott 150 drb. Eladatott 98 drb.

Seps-Szentgyörgy, febr. 12. Buza (tiszt) hektoliterenkint 6.—. Buza (közepes) 5.50. Rozs 3.40. Árpa 4.—. Törökbuza 4.20. Zab 2.40. Borsó 5.—. Lenese 14.—. Fuszulyka 4.—. Kása 8.—. Burgonya 1.—. Marhahus kilogrammja —.46. Sertéshus —. 44.

Szerkesztői üzenet.

F. A. urnak Alecsernáton. Éppen lapunk zártakor érkezett. Csak jövő számunkban közölhetjük. Szíves üdvözlét!

Hivatalos rész.

(A háromszékvármegyei hivatalos értesítőből.)

Megyei ügyek.

A vármegyei alispán értesíti a közönséget a törvényhatósági bizottság határozatáról, miszerint a szarvasmarha- és sertéstenyésztés érdekében szükséges apaállatok beszerzéséről és megvizsgálásáról szóló törvényhatósági szabályrendelet 12. és 14. §§-ai hatályon kívül helyeztetnek és következő új §§-ok vétetnek fel:

12. §. Hogy a községek mindig kellő számu és alkalmas apaállatokkal lehessenek ellátva, minden községben apaállat-beszerzési alap alakítandó és ennek alakítása és fentartása a községi rendes költségvetésbe felveendő. Ezen alpra a község minden egy bika után 300 frtra, s bivalybika után 100 frtra és egy kan után 60 frtban állapittatik meg, a tenyészállat-alap semmi más költség fedezésére nem fordítható s csönkulás esetén a legközelebbi költségvetés rendén kiegészítendő, úgy, hogy a meglevő tenyészállatok értékén kívül az alap minden eshetőségre rendelkezés alatt álljon.

A községi apaállatok tartási költségeit az anyaállatok tulajdonosai hordozzák a minden év tavaszi állatvizsgálatkor összeírandó állomány alapján. A költségekhez olyan birtokok nem kötelesek hozzájárulni, kik saját tenyészigazolvánnyal ellátott apaállataikat használják, ellenben igen az olyanok, kiknek bár apaállataik vannak, de azok minősítve nincsenek.

Önként értetődik, hogy azon anyaállat-tulajdonosok is kötelesek a tartási járulék megfizetésére, kik az összeírás után szerzik be tenyészképes állataikat.

14. §. A apaállatok a legeltetés

idő a tt a esordával legelhetnek, máskülönben rendes istállón tartatnak, s azok mindenkor gondozása és megfelelő takarmányozásáért a vállalkozó és előljáróság, ugyszintén az előző cikkekben megirt és a községet illető teendők elmulasztásáért a község előljárója anyagilag is felelős és ezen szabályrendeletből kifolyó teendők meg nem tartásáért fegyelmi vizsgálat alá vonandók.

Gabna-árak a budapesti tőzsdén

1893. febr. 20.

(Mindig a legjobb minőség számítatik.)

A termény neve	Ára méter-mázsánként	
	frt	kr
Buza	7	45
Rozs	5	75
Törökbuza	5	35
Arpa	6	50
Zab	7	20
Lóhere	—	—

„NE VÉGY CZIGÁNYTÓL SZENET!”

mondja a példabeszéd, s ezt joggal elmondhatom én is, midőn raktaómat ajánlom mert csak oly nagy üzlet, mint az enyém szabhat, — készpénzzel való vásárlás óriási árukészlete és számos más előnye folytán — olcsó árakat, melyek végre is a vevőnek csak javára szolgálhatnak.

Tetszetős minták magánvevők részére ingyen és bérmentesen.

Gazdag tartalmu mintakönyvek, melyek ritkítják párjukat, szabók részére bérmentesen.

SZÖVETEK EGÉSZ REND RUHÁKRA.

Perwien és doszking a magas klerus részére, előírás szerinti szövetek hivatali egyenruhákra, veteránok, tüzoltók, tornászok részére, livrőkre, billárd-posztók, játszó-asztalok, kocsi-fődelekre, ugyszintén vízmentes lodenek vadászkabátokra, mosó-szövetek, utazó-plaidek stb. stb. 4—14 frtig.

Értékes, tisztességes, tartós, tiszta gyapju posztót és nem olcsó rongyot, melyek a földolgozásra sem érdemesek, ajánl

STIKAROVSKY JÁNOS

BRÜNNEN (Ausztria Manchester)

Legnagyobb gyári posztóraktár félmillió forint értékben.

CSAK UTÁNVÉTELEL SZÁLLIT.

Levelez magyar, német, cseh, lengyel, olasz, francia és angol nyelven.

Jegyző urak figyelmébe

ajánljuk, hogy a **községi közmunka összeírása, megváltása és le-rovása** tárgyában szükséges nyomtatványok (1890. I. t.-cz. 50. §.) **lapunk kiadó hivatalában** kaphatók.

M. kir. államvasutak.

Keleti vonal.

M E N E T R E N D.

Érvényes 1893. május 1-től.

PREDEÁL—NAGYVÁRAD.

Érvényes 1893. május 1-től.

Á l l o m á s o k				Á l l o m á s o k			
Vegyes vonat		Személy-vonat	Gyors-vonat	Vegyes vonat		Személy-vonat	Gyors-vonat
Brassó (vendéglő)	érk. ind.	regg. 4.02	este 7.43	Medgyes	ind.	regg. 10.09	éjjel 12.47
Botfalva	"	4.48	8.07	Kis-Kapus (vend., elág. Szab. felé) } ér.	10.31	1.03	
Földvár	"	5.07	8.23	" ind.	10.47	1.18	
Magyaros	"	5.26	8.43	Tövis (vend., elágazás Arad felé) } ér.	d. u. 12.28	2.49	este 8.27
Apáca	"	5.42	8.57	" ind.	1.08	3.47	
Köpecz	"	6.02	9.16	Nagy-Enyed	ind.	1.35	4.07
Agostonfalva	"	6.09	9.22	Kocsárd (vend., elágazás Maros-Vásárhely felé) } ér.	2.21	4.40	8.53
Alsó-Rákos	"	6.26	9.38	" ind.	2.31	4.52	
Homoród	"	6.55	10.02	Gyéres (elágazás Torda felé) } ér.	3.08	5.20	
Kacza	"	7.12	10.15	" ind.	3.18	5.25	
Bene	"	7.32	10.36	Kolozsvár (vendéglő)	ér.	5.14	regg. 6.52
Erked	"	7.52	10.51	" ind.	este 6.08	7.40	11.01
Héjasfalva (elág. Udvarhely felé) } ér.	8.23	11.16		Nagy-Várad (vendéglő)	ér.	10.44	11.53
" ind.	8.46	11.27		" ind.	11.04	d. u. 12.09	2.18
Segesvár (vendéglő)	ind.	8.53	11.32	Budapest	ind.	regg. 6.35	este 8.40 regg. 7.25

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12 óra 20 perczkor; a gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5 óra 15 perczkor.

Brassó—kézdivásárhelyi vasut.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel	5.00	délelőtt 9.33	délután 2.33	Brassó	ind. reggel	5.46	reggel 8.50	délután 3.10
Imecsfalva	"	5.15	9.55	2.50	Szász-Hermány	"	6.01	9.09	3.29
Páva-Zabola	"	5.26	10.12	3.07	Prázmár	"	6.19	9.31	3.53
Kovácsna	"	5.36	10.34	3.39	Kökös	"	6.30	9.44	4.06
Barátos	"	6.93	10.59	4.04	Uzon	"	6.41	9.57	4.25
Nagy-Borosnyó	"	6.15	11.17	4.19	Kilyén	"	6.53	10.12	4.38
Eresztvény	"	6.32	11.35	4.37	Sepsi-Szentgyörgy	"	7.11	10.32	5.03
Sepsi-Szentgyörgy	"	7.02	d. u. 12.10	5.17	Eresztvény	"	7.33	11.59	5.31
Kilyén	"	7.10	12.20	5.27	Nagy-Borosnyó	"	7.50	11.17	5.53
Uzon	"	7.23	12.36	5.43	Barátos	"	8.11	11.41	6.22
Kökös	"	7.33	12.42	5.56	Kovácsna	"	8.31	12.08	6.40
Prázmár	"	7.48	1.11	6.18	Páva-Zabola	"	8.42	12.21	6.53
Szász-Hermány	"	8.01	1.33	6.38	Imecsfalva	"	8.54	12.36	7.08
Brassó	érk.	8.18	1.47	6.56	Kézdi-Vásárhely	érk.	9.08	12.54	este 7.26

Kézdi-Vásárhely IFJ. JANCSÓ MÓZES könyvnyomdája.